

Saksbehandlar: Daniel Gåsemyr Fluge, Fylkesrådmannen
Sak nr.: 18/8243-3

Høyringsinnspel til nytt inntektssystem for fylkeskommunane frå 2020

Fylkesrådmannen rår fylkesutvalet til å gjere slikt vedtak:

1. Sogn og Fjordane fylkeskommune sender høyringsuttale til nytt inntektssystem i samsvar med fylkesrådmannen sin saksframstilling.

Vedlegg:

SAKSFRAMSTILLING

Bakgrunn

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har sendt ut forslag til nytt inntektssystem på høyring til fylkeskommunane. Det er dei eksisterande fylkeskommunane som er inviterte til å kome med innspel, med frist 8.mars. Det endelege forslaget til nytt inntektssystem vert presentert av KMD i kommuneproposisjonen 14.mai.

Forslag til høyringsuttale vart handsama i møte i Fellesnemnda 14. februar. Politisk nivå kom her med innspel som er teke omsyn til i forslaget til denne saka. Vidare har fylkesutvalet i Hordaland fylkeskommune (HFK) gitt sin uttale i møte den 21.02. Den politiske handsaminga i HFK medførte to mindre endringar (på politisk side). Den eine er teke omsyn til i denne saka, medan den andre ikkje er innarbeidd. Slik eg ser det gjev denne ei feil framstilling av den fylkeskommunale involveringa i utforminga av inntektssystemet. Det framlagte forslaget, dersom det vert vedteke slik, sikrar likevel at dei to fylkeskommunane sender inn likelydande høyringsinnspel.

Fylkesrådmannen vil presisere at høyringsinnspelet, slik det er no er utforma, tek føre seg moment som går utover det vi er inviterte til å kommentere. Inntektssystemet er eit fordelingssystem, medan mange av merknadane går på at den totale ramma bør aukast og på saker som i dag ikkje er ein del av sjølve inntektssystemet. Fylkesrådmannen er av den oppfatninga at slike argument er viktige, men at desse innspela får best gjennomslag ved eit samla politisk arbeid i form av møte med t.d. stortingsbenk og KMD.

Høyringsuttale til nytt inntektssystem for fylkeskommunane frå 2020

Merknader:

1. Departementet sitt forslag til nytt inntektssystem tek i for liten grad omsyn til det grønne skiftet som er i gang i fylkeskommunal regi. Dersom det frå sentralt hald er ynskje om at klimasatsingar skal gjennomførast i den fylkeskommunale drifta, må dette fangast opp i inntektssystemet slik at fylkeskommunane vert sette i stand til å gjennomføre dette. Dette er eit svært viktig punkt for Vestland fylkeskommune som får eit stort ansvar innan ferje, båt og kollektiv.
2. Vestland fylkeskommune vil ha nær 6 000 km fylkesveg, meir enn halvparten av riksveg-lengda i landet. Klimaendringane dei siste åra har medført vesentleg fleire uføresette

naturhendingar med øydelegging som følgje av ras og flaum. Dette har stor og aukande innverknad på vegvedlikehaldet og denne dimensjonen må innarbeidast som ein faktor i det komande inntektssystemet. Dei topografiske skilnadene mellom ulike stader i landet, og dermed svært ulik kostnad for vegbygging og vegvedlikehald må også på ein mykje betre måte takast omsyn til i inntektssystemet. Dette kjem i tillegg til at fylkeskommunane alt har overteke vegar frå staten med eit særst stort vedlikehaldsetterslep. Det samla forfallet i Vestland fylkeskommune er berekna til 10-12 mrd. kr. Staten må ta ansvar for å auke den samla tildelinga av midlar til fylkesvegane.

3. Departementet sitt forslag om fordeling av tapskompensasjonen vart innført ved endring av inntektssystemet i 2015. Denne er i 2019 komen opp i 335 mill. kr. Denne er vedteken og fordelt av Stortinget og legg til grunn at denne vert vidareført uendra. Bakgrunnen for tapskompensasjon er ei politisk vilje i Stortinget om å kompensere dei fylka som kom dårleg ut ved omlegginga av inntektssystemet i 2015. Stortinget har slege fast at det er svakheiter i dette systemet (2015) som ikkje vert fanga opp gjennom det samla kriterie-settet. Nye Vestland fylkeskommune kan ikkje sjå at det no er gjort endringar i kostnads-nøklane som viser at desse svakheitene er retta opp. Tapskompensasjonen bør difor liggje på same nivå og ha same fordeling mellom fylkeskommunane i 2020, som i 2019, men overført til dei samanslegne fylkeskommunane frå 2020.
4. Fylkeskommunane sin medverknad i prosessen med utarbeiding av det nye inntekts-systemet har vore mangelfull og nærast fråverande. Korkje representantar frå fylkes-kommunane, eller fylkeskommunane gjennom KS, har vore tilstrekkeleg involverte i departementet sitt arbeid med utarbeiding av det nye inntektssystemet. Dette gjer at fylkeskommunane ikkje får påverke val av metodikk og grunnprinsipp for utforminga av det samla systemet.
5. Ved overføring av oppgåver frå staten må ressursar også følgje med slik at fylkes-kommunane vert sett i stand til å løyse ansvaret. Eit døme vi no ser er den vedtekne overføringa av statlege fiskerihamner. Her er det presisert frå Kystverket at oppgåva vert overført, men at det ikkje vil følgje med administrative ressursar. Det må og presiserast at ved overføring av Sams vegadministrasjon må alle kostnadar, ikkje berre lønskostnadar, bli kompenserte.
6. KMD legg opp til at midlar til skredsikring skal innlemmast som ein del av inntektssystemet, i staden for ei eiga statleg løyving/fordeling. Dersom denne endringa vert gjennomført, må fordelinga av midlane mellom fylkeskommunane gjerast etter behov og skredfaktor, altså utifrå prosjekt/strekningar med størst behov for skredssikring. Ein krev vidare at nivået på midlane som går til skredssikring vert oppretthalde og styrka framover.
7. Tunnelsikkerheitsforskrifta er innført for delar av fylkesvegtunnelane utan at krava som forskrifta inneber er fullfinansierte. Dette medfører at eksisterande oppgåveportefølje må nedprioriterast. Ein krev at utbetringane forskrifta medfører vert finansierte fullt ut, jf. punkt 2 ovanfor.
8. Fylkeskommunane si desidert viktigaste inntektskjelde er frie inntekter, der inntekts-systemet er den viktigaste faktoren. Det er difor avgjerande at den samla ramma til fordeling er stor nok til å setje fylkeskommunane i stand til å gjennomføre oppgåvene. Ikkje minst er dette viktig med tanke på klimasatsingane som no er i startfasen. Noreg har store ambisjonar i klimaarbeidet det næraste tiåret. Fylkeskommunane kan spele ei viktig rolle i dette arbeidet om dei vert sette økonomisk i stand til å ta del.